

IMPORTANȚA PROIECTULUI INVESTIȚIONAL LA DEMARAREA ȘI DEZVOLTAREA UNEI AFACERI DE SUCCES ÎN SECTORUL AGRICOL AL REPUBLICII MOLDOVA

Viorel Turețchi,

Cercetător științific, INCE

Fiecare activitate economică, bazată pe obținerea unui anumit profit, este supusă unui proces continuu de transformare atât de ordin cantitativ, cât și calitativ. Această acțiune comportă în sine asimilarea cu succes a tuturor fazelor de dezvoltare a subiectului economic și necesită o abordare profundă a întregului spectru de probleme și provocări. Prin urmare, succesul unei afaceri este direct proporțional cu capacitatea sau aptitudinile antreprenorului de a identifica, determina și aplica cele mai relevante măsuri de optimizare a întregului proces economic.

Acest fapt este deosebit de important în domeniile economiei naționale unde inițierea, dezvoltarea și menținerea businessului necesită investiții considerabile iar recuperarea capitalului investit urmează a fi obținut abia după o perioadă de 4-5 ani. Situația dată este caracteristică și sectorului agricol, mai cu seamă în procesul cultivării plantelor multianuale. Astfel, în cazul când sunt admise erori la planificarea cheltuielilor de înființare, dezvoltare și exploatare a unei plantații multianuale, riscul de falimentare este foarte ridicat. Pentru a minimaliza efectele acestor riscuri este recomandabil atât pentru antreprenori, cât și pentru potențialii investitori ca, inițial, să se întocmească proiectul investițional bazat pe date și informații relevante.

În linii generale, proiectul investițional reprezintă un document unde este redat scopul efecturii investiției financiare preconizate, metodele și sursele de atragere a capitalului financiar, costul, termenul de recuperare a investițiilor și nivelul profitabilității ce urmează a fi obținut în urma activității economice respective. De asemenea, proiectul include planificarea întregului proces tehnologic, planul tehnic de înființare și exploatare a plantației de pomi sau arbuști, capacitatea de aprovizionare cu resurse umane și materiale, și, nu în ultimul rând, strategia de marketing ce urmează a fi implementată de către antreprenor. Totodată, acest document este definit de un larg spectru de cercetare, cum ar fi: analiza funcțiilor, analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și sensibilității [4].

În contextul dat, Institutul Național de Cercetări Economice, prin cadrul Programului de Stat „Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020-2023”, a demarat un nou ciclu de cercetări ce are ca scop elaborarea proiectelor investiționale de tip model destinat antreprenorilor sau investitorilor autohtoni. De asemenea, aceste modele de proiect sunt axate pe dezvoltarea unei afaceri bazată pe producerea produselor agricole cu o valoare adăugată înaltă.

Astfel, unul din primele proiecte-model efectuate în cadrul Programului menționat anterior, este **Proiectul investițional de tip model pentru sectorul agrar – înființarea firmei de producere a alunelor de pământ „Alunelul – prim” SRL**. Este o lucrare expusă într-un mod abordabil, destinată tuturor antreprenorilor doritori să inițieze o afacere în acest domeniu.

Datorită interesului din partea consumatorilor locali, dar și a cererii ridicate pe piețele internaționale, producerea alunului devine o activitate economică destul de profitabilă. Astfel, pe piața internațională prețul alunelor variază între 3 și 7 euro kilogramul cu coajă, iar cele decojite pot

ajunge până la 24 de euro pentru un kilogram. Uleiul extras din alune variază între 46 și 79 de dolari USA kilogramul, dar poate ajunge și până la 168 de dolari USA.

Pe plan extern Turcia este producătorul numărul unu la nivel mondial și are o suprafață acoperită cu alun de aproximativ 400.000 ha. Recolta anuală constituind aproximativ 555 000 tone. În plus, 12% este destinat consumului intern, în timp ce restul este destinat exportului, preponderent către țările UE (Germania 34% și Italia 13%). Totodată alunele produse în această țară reprezintă 73% din producția globală, controlează piața de export în proporție de 67%, cu aspirații vizibile de cucerire a pieței Statelor Unite ale Americii [3].

Italia produce aproximativ 110 000 de tone, ocupând locul secund în producția mondială și deține o suprafață totală de 68.233 hectare de alun. Următoarele cele mai importante țări producătoare de alun sunt SUA(Oregon) - 34 000 tone, Azerbaidjan - 30 000 tone și Georgia- 25 000 tone anual [1].

Lansarea unei afaceri privind producerea alunului necesită investiții consistente, ceea ce impune o prognoză și planificare detaliată a tuturor aspectelor de cheltuieli investiționale. Prin urmare, la elaborarea *Proiectul investițional de tip model pentru sectorul agrar – înființarea firmei de producere a alunelor de p dure „Alunelul – prim” SRL*, au fost pe larg utilizate elabările metodologice ale Institutului Național de Cercetări Economice. Astfel, la emiterea fișei tehnologice pentru înființarea și exploatarea livezii de alun s-a utilizat metodologiile de calcul și tarife prezentate în ghidul practic „Tarifele de costuri și normativele veniturilor nete în agricultură”, ediție anuală precum și metodele de calcul ilustrate în ghidurile metodologice „Metodologia elaborării și evaluării proiectelor investiționale pentru sectorul agroalimentar (Ediția a. 2017) și „Investiții în afaceri agricole” (ediția a.2020).

Spre deosebire de planul de afacere, proiectul respectiv este elaborat pentru toată perioada de exploatare. Cuprinde procesul de înființare și menținere plantației de alun, sunt redată intrările și ieșirile de capital financiar pentru fiecare an de exploatare.

În prima parte a proiectului sunt reprezentate formele organizatorico-juridice ce pot fi selectate de viitorii producători de alune, sunt expuse caracteristicile specifice și tehnologiile aplicate privind efectuarea investițiilor. De asemenea, este expusă necesitatea și importanța asigurării cu forță de muncă precum și nivelul de remunerare a lucrătorilor angajați. O rubrică aparte, foarte importantă, este atribuită planului de market ce conține date despre piața de desfacere, prețurile de piață, concurenții principali etc. Tot aici sunt prezentate costurile investiționale și termenul de exploatare a obiectului investit.

Dimensiunea financiar-investițională este axată pe efectuarea analizei financiare prin intermediul metodologiilor disponibile și are ca scop determinarea următoarelor componente economice cum ar fi: consumuri curente a procesului de producție; evaluarea fluxurilor bănești, termenul de recuperare a investițiilor, pragul recuperării cheltuielilor efectuate, sursele potențial existente de proveniență a investițiilor precum și identificarea riscurilor și evaluarea pagubelor potențial existente

Datele obținute și elucidate în proiectul model respectiv, demonstrează nivelul ridicat al eficienței economice obținute în urma producerii și realizării alunului de p dure. Prin urmare, proiectul model investițional – înființarea firmei de producere a alunelor de p dure „Alunelul – prim” SRL, reprezintă o afacere profitabilă cu o perioadă rezonabilă de recuperare a capitalului investit și merită să fie realizat în condițiile stipulate în proiectul dat. După cum ne relatează datele obținute în urma calculării indicelui rentabilității (IIR), producerea și realizarea nucilor de

alun în conformitate cu condițiile descrise în proiectul model – înființarea firmei „Alunelul – prim” SRL, rentabilitatea acestei afaceri reprezintă 262% (IIR=2,62) [2].

Proiectului investițional este un atribut obligatoriu pentru orice activitate antreprenorială, iar de calitate și obiectivitatea întocmirii acestuia depinde succesul afacerii propriu zise.

Această analiză a fost pregătită în cadrul Programului de Stat „Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020 - 2023” (cifru - 20.80009.0807.16).

Bibliografie

1. STRATAN A., BALURA T., TUREȚCHI V. „Proiectul investițional de tip model pentru sectorul agrar – înființarea firmei de producere a alunelor de p dure „ Alunelul – prim” SRL”, INCE, Chișinău, a.2020, ISBN 978-9975-3463-2-0, 39-40p.
2. STRATAN A., BALURA T., TUREȚCHI V. „Proiectul investițional de tip model pentru sectorul agrar – înființarea firmei de producere a alunelor de p dure „ Alunelul – prim” SRL”, INCE, Chișinău, a.2020, ISBN 978-9975-3463-2-0, 58 p.
3. <https://ro.history-hub.com/top-tari-consumatoare-de-alune>.
4. http://www.econsulting.md/pages_do/Consultanta/proiecte-investitionale.